

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія фундаментальних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова циклової комісії

Андрусак Т.Г. _____

“ ____ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія держави і права зарубіжних країн

галузь знань _____ 08 право

спеціальність _____ 081 право

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Історія держави і права зарубіжних країн. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка, галузь знань 08 «право», спеціальність 081 «право».

Розробники: : викл. Равлінко З.П., викл. Новосядло І.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фундаментальних дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Голова циклової комісії з фундаментальних дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка

Андрусак Т.Г. _____

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Правничого коледжу Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 2016 р.

Голова _____ Цікало В.І.

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Історія держави і права зарубіжних країн”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 08 право	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 2	Спеціальність 081 право	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 4		1-й	-й
Курсова робота – 1		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 216		1-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	<i>Лекції</i>	
		54 год.	26 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		36 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		126 год.	186 год.
ІНДЗ:			
Вид контролю:			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 5:7

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення студентів зі світовою історією державно-правового розвитку і сприяння їхньому розумінню та засвоєнню знань про державу і право в цілому.

Завдання – розглянути та проаналізувати основні історико-правові проблеми, які присутні в науці історії держави і права; навчити студентів самостійно аналізувати проблеми історичного розвитку державно-правових явищ, застосовуючи належну наукову методологічну основу.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: історико-правові передумови та причини виникнення різних держав світу; основні пам'ятки права різних держав світу; загальну та спеціальну літературу, яка використовується при вивченні предмету; історико-юридичні особливості державного устрою і правових систем у зарубіжних країнах.

вміти: повно, всебічно і об'єктивно аналізувати стародавні держави й античне право; вирізнити особливості держав та права періоду Середньовіччя; комплексно та неупереджено пізнавати історію держав і права Нового часу; інтерпретувати події політико-правового розвитку держав світу у XX ст. та поч. XXI ст.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Стародавні держави та право.

Тема 1. Держави і право Стародавньої Месопотамії.

Природні умови Месопотамії, склад населення (шумери, аккадці, амореї та ін). Шумерські міста-держави та їх устрій. Закони Ур-Намму та інші джерела давньошумерського права.

Утворення, розвиток і падіння Вавилонської держави. Правління царя Хаммурапі. Нововавилонське царство. Правове становище різних груп вільного населення (авілум, мушкену, жерці, тамкари та ін). Джерела, суть та особливості рабства.

Державний лад: царська влада, центральне і місцеве управління; судова система. Закони Хаммурапі та інші джерела вавилонського права. Характерні риси тогочасного права: право власності та зобов'язальне право; спадкове та сімейне право; злочини та покарання; правове регулювання судового процесу.

Тема 2. Державність і право у Стародавній Греції.

Становлення державності у Стародавній Греції. Мінойська та Мікенська цивілізації. Утворення держав-полісів, їхній устрій і право. Становлення Афінівської держави, реформи Тезея, їх оцінка. Реформи Солона і їх значення. Реформи Клісфена, їх зміст, оцінка. Реформи Ефіальта і Перікла

Державний лад Афіні: Народні збори, рада 500, геліея, ареопаг, колегія архонтів, колегія 10 стратегів, службові особи, судова система. Державний лад Спарти: народні збори, царі, ефори, герусія, службові особи, судова система.

Закони Лікурга, Закони Драконта, Закони Гортини та інші джерела права. Характерні риси давньогрецького права: регулювання цивільних, сімейних, кримінальних і процесуальних відносин.

Тема 3. Держава і право Стародавнього Риму.

Періодизація історії Римської держави. Населення Апеннінського півострова. Зародження Римської державності. Реформи Сервія Тулія. Утворення аристократичної республіки, особливості цього процесу.

Становлення і падіння республіки. Реформи братів Гракхів. Військова реформа Марія. Диктатура Сулли. Повстання рабів. Римська імперія: періоди принципату і доміанату. Реформи Діоклетіана та Константина. Поділ імперії на Західну і Східну. Падіння Римської імперії.

Державний устрій Стародавнього Риму: царії та імператори; народні збори, сенат, магістратура; судова система; управління провінціями. Правове становище населення (громадяни, латини, перегрини, раби).

Джерела давньоримського права: звичаєве право, закони (Закони XII таблиць та ін.); акти сенату, імператора та магістратів; право народів і преторське право; діяльність юристів; кодифікації римського права.

Характерні риси давньоримського права. Публічне і приватне право. Право власності та володіння, інші речові права та їх захист. Договірні та деліктні зобов'язання. Шлюбно-сімейне і спадкове право. Кримінальне право. Судовий процес: легісакційний, формулярний, екстраординарний.

Змістовний модуль 2. Держави та право в період Середньовіччя.

Тема 4. Держава і право Франків.

Причини та особливості виникнення держави у Франків. Розвиток феодалної власності на землю (аллод, бенефіцій, феоде). Суспільний лад. Комендація і прекарій. Імунітети. Королівська влада при Меровінгах. Центральне і місцеве управління.

Реформи Карла Мартелла (земельна, військова). Державний устрій у VIII - IX ст. при Каролінгах. Судова система. Збройні сили. Імперія Карла Великого. Верденський договір 843 р. і розпад Франкської держави.

Джерела права. Салічна правда. Характеристика основних галузей та інститутів права. Пережитки первіснообщинного ладу. Судовий процес, ордалії.

Тема 5. Держава і право Середньовічної Франції.

Формування сеньйоральної монархії.. Період феодалної роздробненості. Правове становище різних верств населення. Королівська влада в IX-XII ст. Початок боротьби за державну єдність і централізацію. Реформи Людовіка IX (XIII ст.). Формування станів.

Утворення станово-представницької монархії. Жакерія. Зміни у правовому становищі населення. Королівська влада. Генеральні штати, їх структура, компетенція та роль. Великий березневий ордонанс 1357 р. Центральне і місцеве управління. Паризький парламент та інші судові органи. Виникнення прокуратури.

Абсолютна монархія. Зміни в економіці та суспільному ладі. Державний устрій в період абсолютизму. Реформи Ришельє та Людовика XIV. Необмежений характер королівської влади. Виникнення міністерств. Створення бюрократичного апарату і постійної армії. Судова система.

Джерела та характерні риси права. Кутюми та їх збірники. Рецепція римського права. Канонічне право. Міське право. Торговельний ордонанс 1673 р. Великий кримінальний ордонанс 1670 р.

Тема 6. Держава і право Середньовічної Німеччини.

Утворення і розвиток феодалної держави в X-XII ст. “Священна римська імперія німецької нації”. Суспільний лад. Політична децентралізація. Влада князів та курфюрстів.

Виникнення та особливості станово-представницької монархії. Імперський сейм, його структура, компетенція. Ландтаги. Імперський суд. Поліція. Збройні сили. Становлення князівського абсолютизму. Селянська війна 1525 р. Реформація. Тридцятирічна війна та Вестфальський мир 1648 р. Економічна та політична роздрібненість.

Особливості розвитку феодального права в Німеччині. Джерела права. Саксонське і Швабське зеркала. Магдебурзьке право. Золота булла 1356 р. Кароліна (1532 р.). Характерні риси права.

Тема 7. Держава і право Середньовічної Англії.

Розвиток феодальних відносин у Британії. Утворення англосаксонських держав. Їх суспільний лад та державний устрій. Джерела та характерні риси права. Нормандське завоювання Британії та його вплив на суспільно-політичний устрій Англії в XI-XII ст. Реформи Генріха II. Центральні органи влади. Управління на місцях. Судова влада. Виникнення суду присяжних.

Велика Хартія Вольностей 1215 р. Виникнення “нового” дворянства - джентрі. Союз джентрі і буржуазії. “Обгороджування” селянських та общинних земель. Утворення станово-представницької монархії. Державний устрій. Виникнення парламенту, його структура, компетенція та роль. Формування органів місцевого самоврядування. Судова система. Суди загального права і суди “справедливості”.

Виникнення та особливості англійського абсолютизму. Зміни в суспільному ладі, війна Червоної та Білої Троянд. Державний устрій (королівська влада; таємна рада; зоряна палата та ін.). Місцеве управління. Судова система.

Характерні особливості джерел права. Загальне право та право справедливості. Судовий прецедент. Статутне право. “Криваве законодавство”.

Модуль 2.

Змістовний модуль 3. Держави і право Нового часу.

Тема 8. Держава та право Британії Нового часу.

Передумови та причини революції. Скликання парламенту. “Петиція про право” 1628 р. Етапи та особливості революції. “Довгий” парламент, його діяльність. “Трирічний акт” 1641 р. Громадянська війна. Проголошення республіки, її державний устрій. “Навігаційний акт” 1651 р. та “Знаряддя управління” 1653 р.

Реставрація монархії, її суть та конституційне оформлення. Торі і віги. “Habeas corpus act” 1679 р. “Славна революція” 1688 р. “Біль про права” 1689 р. та “Акт про престолоспадкування” 1701 р. Розвиток конституційної монархії і парламентаризму в XVII-XIX ст. Державний устрій Англії в цей час: королівська влада; парламент; кабінет міністрів; місцеве самоврядування; судова система.

Аграрний і промисловий переворот у кінці XVIII ст. Виборча реформа 1832 р. Утворення партій консерваторів і лібералів. Чартистський рух. Виборча реформа 1867 р. Посилення влади уряду. Послаблення королівської влади. Органи центрального і місцевого управління у першій половині XIX ст.

Створення колоніальної імперії. Управління колоніями і залежними територіями. Британія в кінці XIX ст. - на початку XX ст. Зміни в державному устрої. Дальше посилення ролі кабінету міністрів. Виборча реформа 1884-1885 рр. Реформи місцевого управління. Утворення лейбористської партії 1906 р. Акт про парламент 1911 р.

Британська імперія кінця XIX – поч. XX ст. Домініони. Імперські конференції. Джерела і характерні риси права. Зміни в основних галузях та інститутах права у XVIII-XIX. Англосаксонська система права та її вплив на право інших країн. Судова реформа 1875 р.

Тема 9. Утворення та правовий розвиток Сполучених Штатів Америки.

Утворення та юридичний статус європейських колоній у Північній Америці. Організація управління. Визвольна війна за незалежність. Декларація незалежності 1776 р. Створення конфедерації і Статті конфедерації 1781 р.

Причини переходу від конфедерації до федерації. Конституція 1787 р., її структура, зміст та оцінка. Перший цикл поправок до конституції: “Білль про права” 1791 р. Ордонанс 1787 р. Закон про судоустрій 1789 р. Територіальне розширення США. Економічний і політичний розвиток США в кінці XVIII - першій половині XIX ст. Проблема рабства.

Причини та хід громадянської війни 1861-1865 рр. Законодавство періоду війни. Її економічні та політичні наслідки. Другий цикл поправок до конституції. Реконструкція Півдня. “Чорні кодекси” та інше расистське законодавство. Виникнення Ку-клукс-клану та суду Лінча.

Виникнення і оформлення двопартійної системи. Зміни в державному устрої США в кінці XIX- на початку XX ст. Дальші поправки до Конституції (XVI, XVII ст.). Зміни в становищі Президента, Конгресу, Верховного Суду. Організація управління у штатах. Джерела та характерні риси права.

Тема 10. Держава і право Франції Нового Часу.

Причини та суть Великої французької революції 1789-1794 рр., її основні етапи та значення. Декларація прав людини і громадянина 1789 р. Конституція 1791 р.

Національний конвент. Ліквідація монархії і проголошення республіки 1792 р. Жирондисти і якобінці. Конституція 1793 р. Диктатура якобінців, її державний устрій: конвент, комітети суспільного порядку і громадської безпеки, комісари конвенту, революційні комітети, суд. Законодавство Якобінської диктатури, “Декларація прав людини і громадянина” 1793 р. та Конституція 1793 р.

Переворот 9 термідора, організація властей та конституція 1795 р. Директорія. Державний переворот 1799 р. Встановлення консульства. Конституція 1799 р. Проголошення імперії Наполеона Бонапарта в 1804 р. Законодавча і виконавча влада. Організація місцевого управління. Армія і поліція. Органічні сенатусконсульти 1802 і 1804 рр. Бонапартизм. Внутрішня і зовнішня політика імперії. Падіння імперії Наполеона Бонапарта.

Реставрація монархії Бурбонів. Хартія 1814 р. Революція 1830 р. Липнева монархія і хартія 1830 р. Революція 1848 р. Проголошення Другої республіки. Конституція 1848 р. Державний устрій республіки. Державний переворот 1851 р. Друга імперія. Конституція 1852 р. Державний устрій і політичний режим Другої імперії, її суть.

Революція 1871 р. у Парижі. Проголошення Паризької Комуни. Її державний устрій та характерні риси права. Соціально-економічні та політичні перетворення. Проголошення Третьої республіки 1870 р. Конституційні закони 1875 р. Державний устрій та політичний режим. Французька колоніальна система.

Джерела і основні риси французького права. Цивільний кодекс Наполеона 1804 р. Торговельний кодекс 1807 р. Кримінальний кодекс 1810 р. Вплив французького права на право інших країн. Подальші зміни в основних галузях права.

Тема 11. Держава і право Німеччини Нового Часу.

Німеччина після Віденського конгресу 1814 р., політична роздрібненість країни. Митний союз. Революція 1848 р. і її вплив на розвиток німецьких держав. Франкфуртська конституція 1849 р.

Прусська монархія. Конституція 1850 р. Державний устрій та політичний режим Пруссії. Реформи О. Бісмарка. Північнонімецький союз. Конституція союзу 1867 р.

Утворення Німецької імперії на чолі з Пруссією. Фіктивний федералізм. Політичні партії. Конституція 1871 р. Державний устрій Німеччини та політичний режим. Утворення колоніальної імперії.

Джерела та характерні права. Кримінальний (1871) та кримінально-процесуальний (1877) кодекси. Німецьке цивільне уложення 1900 р.

Змістовний модуль 4. Держави і право Новітнього часу (1918р. – XXI ст.).

Тема 12. Державно-правовий розвиток Німеччини Новітнього часу.

Поразка Німеччини у першій світовій війні. Версальський мирний договір. Листопадова революція 1918 р. Проголошення республіки, її суть. Зміни в державному ладі, політичному режимі та партійній системі. Діяльність уряду Ф. Еберта. Веймарська конституція 1919 р. Державний устрій та політичний режим Веймарської республіки.

Виникнення та програма Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини. Економічна криза 1928-1932 рр. Прихід до влади А. Гітлера. Встановлення нацистської диктатури в Німеччині, її характерні риси. Зміни в державно-правових інститутах. Ліквідація посади президента та політичні переслідування. Ліквідація автономії земель та верхньої палати парламенту. Місцеве управління.

Каральні органи нацистської диктатури (СА, СС, СД, гестапо, концтабори, поліція та ін.). Надзвичайні суди і судочинство. багатопартійної системи й конституційних прав і свобод громадян. Одержавлення нацистської партії. Реакційне законодавство й агресивна зовнішня політика. Друга світова війна і крах гітлерівського режиму.

Тегеранська (1943 р.) і Кримська (1945 р.) конференції. Потсдамські угоди. Окупаційний механізм в Німеччині. Відновлення політичних прав і свобод. Утворення політичних партій. Розкол Німеччини. “Бізонія і Тризонія”.

Проголошення ФРН. Окупаційний статут. Боннська конституція 1949 р. Державний устрій та політичний режим ФРН. Надзвичайне законодавство 50-60-х років. Розвиток політичної та правової систем.

Проголошення НДР. Конституція 1949 р. Соціалістичні перетворення в країні. Деформації державного устрою та права. Конституція 1968 р. Демократична революція 1989-1990 рр. Приєднання до ФРН. Юридичне оформлення цього процесу. Утворення єдиної німецької держави та її розвиток на сучасному етапі. Основні джерела та риси права.

Тема 13. Держава і право Франції Новітнього часу.

Зміни в державному устрої та політичному режимі між двома світовими війнами. Виборчі закони 1919р. і 1927 р., посилення влади уряду. Багатопартійна система. Організація профашистських сил. Народний фронт. Падіння Третьої республіки. Франція у другій світовій війні. Капітуляція Ф. Петена і Держава Віші.

Визволення Франції від окупації. Тимчасовий режим правління. Відновлення діяльності політичних партій. Конституція 1946р.: прийняття, структура, зміст, оцінка. Державний устрій та політичний режим Четвертої республіки. Зміни конституції в період 1947-1957рр.

Конституція 1958р.: прийняття, структура, зміст оцінка. Державний устрій та політичний режим П'ятої республіки. Французький союз. Розвиток державного устрою кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Зміни у партійній системі та в державному устрої. Джерела та характерні риси права.

Тема 14. Держава і право США Новітнього часу.

Основні тенденції та суть розвитку держави і права США на початку ХХ ст. Політика В. Вільсона. Економічна і політична криза 1928-1932 рр. «Новий курс» президента Ф. Д. Рузвельта, його характеристика. Закон Вагнера 1935 р. Результати та оцінка «Нового курсу». Централізація державної влади. Зміни Конституції – XVIII, XIX, XX, XXI поправки.

Друга світова війна. Основні тенденції державно-правового розвитку країни після другої світової війни. Період «Холодної війни». Закон Сміта 1940 р. Профспілкове та антикомуністичне законодавство 40-50- х років (закони Тафта-Хартлі (1947 р.), Маккарена-Вуда 1950 р., Хемфрі-Батлера 1954 р., та Лендрама-Гріффіна 1959 р. і ін.).

Посилення влади президента, його правовий статус. Президентське правління Дж. Кеннеді, Л. Джонсона, Р. Ніксона, Дж. Картера, Р. Рейгана, Дж. Буша (старшого) та Б. Клінтона. Терористичні акти 2001 р. та президентство Дж. Буша (молодшого). Президентське правління Б. Обама.

Роль конгресу. Верховний суд та його роль в політичній системі країни. Централізація управління державою. Управління штатів. Системи федеральних судів та судів штатів.

Характеристика виборчого права США на сучасному етапі. Закони про виборчі та громадянські права 1964-1971 рр. Перерозподіл виборчих округів. Поправки до конституції-XXII-XXVII.

Розвиток державного устрою і політичного режиму США на сучасному етапі. Джерела та характерні риси американського права

Тема 15. Держава і право Великобританії (XX-XXI ст.).

Основні зміни та тенденції розвитку в економіці, державному устрої та праві у першій третині XX ст. Делеговане законодавство. Демократизація виборчого права – реформи 1918, 1928, 1949, 1969 рр.

Королівська влада. Кабінет міністрів. Парламент. Реформа парламенту 1949 р. Правоохоронні органи. Місцеві органи влади і управління. Судові органи. Партійна система, її еволюція.

Криза Британської колоніальної імперії після I-ї та 2-ї світових воєн. Вестмінстерський статут 1931 р. і утворення Британської співдружності націй. Державно-правовий розвиток Великобританії наприкінці XX – на поч. XXI ст. Джерела та характерні риси права.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі						
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовний модуль 1. Стародавні держави та право.														
Тема 1. Держави та право Стародавньої Месопотамії.	16	4	4			8								
Тема 2. Державність і право Стародавньої Греції	12	2				10								
Тема 3. Держава та право Стародавнього Риму	16	4	4			8								

Разом – зм. модуль 1	44	10	8			26							
Змістовний модуль 2. Держави та право в період Середньовіччя.													
Тема 4. Держава та право Франків.	12	2	2			8							
Тема 5. Держава та право Середньовічної Франції.	14	4	2			8							
Тема 6. Держава та право Середньовічної Німеччини.	14	4	2			8							
Тема 7. Держава та право Середньовічної Англії.	14	4	2			8							
Разом – зм. модуль 2	54	14	8			32							
Разом – модуль 1	98	24	16			58							
Модуль 2													
Змістовний модуль 3. Держави та право Нового часу.													
Тема 8. Держава та право Британії Нового Часу.	16	4	4			8							
Тема 9. Утворення та правовий розвиток Сполучених Штатів Америки.	16	4	4			8							
Тема 10. Держава та право Франції Нового Часу.	16	4	4			8							
Тема 11. Держава та право Німеччини Нового часу.	12	2				10							
Разом – зм. модуль 3	60	14	12			34							
Змістовний модуль 4. Держави та право Нового часу.													
Тема 12. Державно-правовий розвиток Німеччини Новітнього Часу.	14	4	2			8							
Тема 13. Держава та право Франції Новітнього часу.	14	4	2			8							
Тема 14. Держава та право США Новітнього часу.	16	4	4			8							
Тема 15. Держава і право Великобританії (XX-XXI ст.).	14	4				10							
Разом – зм. модуль 4	58	16	8			34							
Разом – модуль 2	118	30	20			68							
Усього годин	216	54	36			126							

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Держави та право Стародавньої Месопотамії	4
2	Держава та право Стародавнього Риму	4
3	Держава та право Франків	2
4	Держава та право Середньовічної Франції	2
5	Держава та право Середньовічної Німеччини	2
6	Держава та право Середньовічної Англії	2
7	Держава та право Британії Нового Часу	4
8	Утворення та правовий розвиток Сполучених Штатів Америки	4
9	Держава та право Франції Нового Часу	4
10	Веймарська республіка та нацистська диктатура в Німеччині	2
11	Четверта та п'ята республіки у Франції	2
12	Держава та право США Новітнього Часу	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Держави та право Стародавньої Месопотамії	8
2	Державність і право Стародавньої Греції	10
3	Держава та право Стародавнього Риму	8
4	Держава та право Франків	8
5	Держава та право Середньовічної Франції	8
6	Держава та право Середньовічної Німеччини	8
7	Держава та право Середньовічної Англії	8
8	Держава та право Британії Нового Часу	8
9	Утворення та правовий розвиток Сполучених Штатів Америки	8
10	Держава та право Франції Нового часу	8
11	Держава та право Німеччини Нового часу.	10
12	Державно-правовий розвиток Німеччини Новітнього часу.	8
13	Держава та право Франції Новітнього часу.	8
14	Держава та право США Новітнього часу.	8
15	Держава і право Великобританії (XX-XXI ст.).	10

7. Методи контролю

Модульний контроль – це оцінювання якості системного засвоєння студентами матеріалу шляхом проведення модулів. Засобами модульного контролю є:

- тести;
- письмові завдання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Під час практичного заняття викладач може застосувати один із наступних засобів діагностики:

- усне опитування;
- письмове опитування (контрольна робота);

- тестові завдання.

8. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Результати поточного контролю враховують при визначенні середнього бала за поточний та модульні контролі. У разі відсутності оцінок (балів) на практичних заняттях, студентів за поточний контроль виставляють «0» балів.

Оцінювання знань студентів проводять шляхом виставлення балів за такою шкалою:

№	Бали	Рівень знань за національною шкалою
1	50	Відмінно
2	45	Дуже добре
3	40	Добре
4	31	Задовільно
5	26	Достатньо
6	0	Незадовільно

Студенту, який був відсутній на практичному занятті, або не виконав завдання з практичного заняття (задачі, творчі чи практичні завдання тощо), або зголосився про свою неготовність, або за результатами відповіді не виявив знань і отримав оцінку незадовільно, виставлять “0” балів. Отримані у такому разі (“0” балів) враховують при визначенні середнього бала.

Для допущення до екзамену студент мусить набрати за результатами поточного та модульного контролів не менше 26 балів. Якщо студент не виконав усі види робіт передбачених навчальним планом (має невідпрацьовані заборгованості, не склав одного чи декількох модулів), вважається, що він не виконав навчальної програми.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

Кількість набраних балів, разом із поточним, модульним контролем (шкала університету)	Код оцінки (національна шкала)	Код оцінки за залік (міжнародний стандарт)
90 – 100	відмінно	A
81 – 89	дуже добре	B
71 – 80	добре	C

61 – 70	задовільно	D
51 – 60	достатньо	E
0 - 50	незадовільно	FX

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з предмету «Історія держави і права зарубіжних країн» включає:

- державні стандарти освіти;
- робочу навчальну програму та навчальну програму;
- плани семінарських (практичних) занять та методичні матеріали до їх проведення;
- методичні матеріали щодо самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- завдання для проведення модульного контролю (тестові та електронні варіанти);
- підручники та навчальні посібники.

10. Рекомендована література

10.1. Першоджерела

1. Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія. /За В.Д. Гончаренка – К.: Ін Юре», 2002.
2. Історія держави і права зарубіжних країн: правові джерела / упор. Г.І.Трофанчук. – К.: Юрінком Інтер, 2008.
3. Крестовська Н.М. Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія-практикум / Н.М.Крестовська, О.Ф. Цвіркун. – Х.: Одісей, 2010
4. Хрестоматія пам'ятників феодального господарства и права стран Европы / Под ред. В. М. Корецкого. – М., Госюриздат, 1961. – 960 с
5. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія / О. О. Шевченко – К.: Вентурі,1995.

10.2. Базова та додаткова література

1. Ададуrow В. Історія Франції. Королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII ст.) / Вадим Ададуrow. – Львів: УКУ, 2002. – 412 с.

2. Балух В.О. Історія Стародавнього Риму / Балух В.О., Коцур В.П. – Чернівці: книги ХХІ, 2005.
3. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США / В. Бернхем. – К.: Україна, 1999.
4. Бостан Л.М. Історія держави і права зарубіжних країн / Бостан Л.М., Бостан С.К. – К.: ЦУЛ, 2008.
5. Войтович Л., Овсінський Ю., Чорний М. *Medium aevum*: Середні віки. – Л.:Тріада плюс, 2010
6. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки 1945-2002 роки. – К.: Либідь, 2004.
7. Глиняний В.П. Історія держави і права зарубіжних країн.- К.: Істина, 2005.
8. Джеджула К.О. Історія Франції. - К. : Рад. шк., 1954.
9. Джуджа О.М., Калиновський В.С. і ін. Історія держави і права зарубіжних країн.-Київ.: Атіка, 2006.
10. Історія держави і права зарубіжних країн / за ред. Л. М. Маймескулова. – Х.: Право, 2011.
11. Історія держави і права зарубіжних країн (Середні віки та ранній новий час) / Під ред Тищика Б.Й. – Львів: Світ, 2006. – 626 с.
12. Історія Сполучених Штатів: нарис / Ред. Г. Синкотта.- К.: Діалог, 2000.
13. Історія стародавнього світу / За ред. Ю.С. Крушкол. - К. : Вища школа. 1976.
14. Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу / О. П. Крижанівський. – К.: Либідь, 2009.
15. Крылова Н.С. Английское государство. – М.: Наука, 1981.
16. Лінч Дж. Середньовічна церква / Джозеф Лінч. – К.: Основи, 1994.
17. Макарчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн.- К.: Атіка, 2007.
18. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. - початок ХХІ ст.) / За ред. М. Швагуляка. – Львів: Тріада плюс, 2011.
19. Орач Є.М. Римське приватне право / Орач Є.М., Тищик Б.Й. – К.: «ІнЮре», 2012.
20. Ратиани Г.М. Франція: Судьба двух республик / Г. М. Ратиани; Отв.

ред. Ю.Н. Панков. - М.: Мысль, 1980.

21. Ригіна О.М. Історія держави і права Сполучених Штатів Америки. Новітній Час (1914-2008рр.). – Дрогобич: Коло, 2011
22. Ригіна О.М. Судова система США (кінець XVIII – початок XXI ст.). – Дрогобич: Коло, 2013.
23. Страхов М.М. Історія держави і права зарубіжних країн / М. М. Страхов. - К.: Ін Юре, 2003.
24. Тищик Б. Й. Історія держави і права зарубіжних країн. Новий час (XVII ст. – 1918 р.) / Б. Й. Тищик. – Львів: Світ, 2013. – 752 с.
25. Тищик Б.Й. Держава і право Стародавнього Риму.- Л.: Вид. Льв. ун-ту. 1998.
26. Тищик Б.Й. Історія держави і права країн Стародавнього світу. – Львів: Світ, 2001.
27. Тищик Б.Й. Історія держави і права Франції (1789-1918рр.). – Львів: ЛНУ, 2008.
28. Тищик Б.Й. Німеччина: історія державності і права (IX ст. – початок XXI ст.). – Львів: Тріада плюс, 2011.
29. Федоров К.Г. Історія держави і права зарубіжних країн / К. Г. Федоров. – К.: Вища школа, 1994.
30. Хома Н. М. Історія держави та права зарубіжних країн / Н. М. Хома. – Львів: Новий Світ, 2012. – 480 с.
31. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн. – К.: Вентурі. 1994.

11. Інформаційні ресурси

1. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/>
2. Режим доступу: <http://historic.ru/>
3. Режим доступу: <http://worldconstitutions.ru/>